

Circulaire Cosmetica

de natuur en
milieufederaties

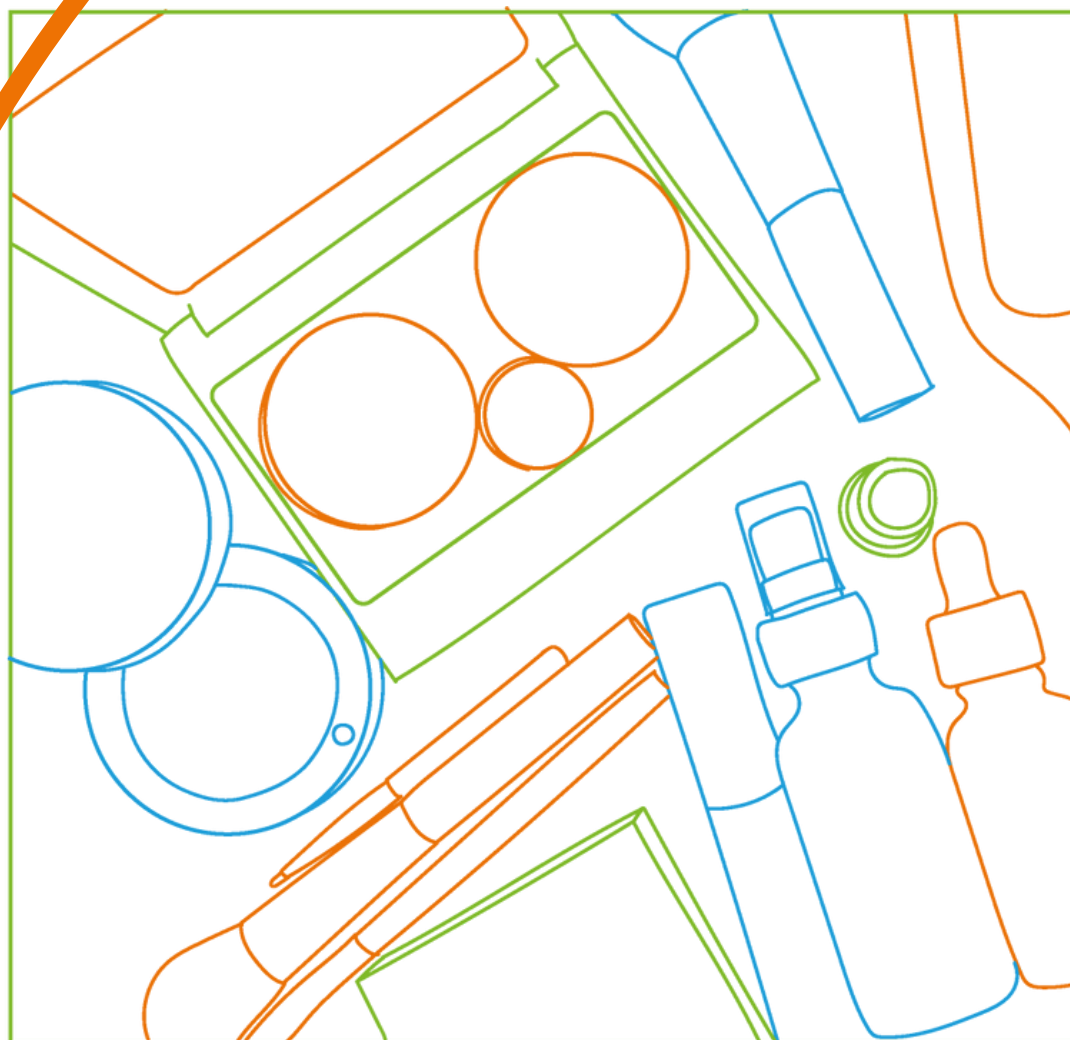

Servicepunt
Circulair

Inleiding

Wil jij er mooi uitzien én een schoon geweten? In deze flyer laten we zien op welke manier cosmeticaproducten het milieu belasten en wat jij kunt doen om deze impact te beperken. We maken een onderscheid tussen de verpakking en de bestanddelen van het product.

Vervolgens geven we aantal voorbeelden van voorlopers op het gebied van duurzame en circulaire cosmetica. Heb je na het lezen van deze flyer nog vragen? Laat het ons dan weten en stel ze aan de contactpersoon in jouw provincie via het [Servicepunt Circulair](#).

1. Spiegeltje, spiegeltje aan de wand... wat is duurzaam in cosmetica-land?

In veel persoonlijke verzorgingsproducten zitten stoffen die schadelijk zijn voor het milieu, zoals drijfgassen en (slecht afbreekbare) oplosmiddelen. Gelukkig bestaat er vaak een milieuvriendelijker alternatief, waarvan we later in deze flyer een aantal concrete voorbeelden geven. Maar nu eerst, waar kun je in het algemeen op letten?

Biologische oorsprong

Hoewel 'natuurlijk' niet altijd gelijkstaat aan 'duurzaam' - denk aan palmvet dat vaak ten koste gaat van regenwoud - is het in de meeste gevallen wel beter om te kiezen voor ingrediënten die biologisch afbreekbaar en natuurlijk zijn. Hiermee voorkom je dat je verzorgingsproducten in huis haalt die het water verontreinigen (zoals chemische UV-filters in [zonnebrandcrème](#)), drijfgassen bevatten die leiden tot [smogvorming](#) (vaak aanwezig in deodorant, parfum en haarlak) en waarin [microplastics](#) zitten die mogelijk schadelijk zijn voor onze gezondheid (en die ondertussen in ons voedsel, de lucht en ons bloed zijn aangetroffen). Op deze [webpagina](#) van de The Green Guide vind je een waslijst aan cosmeticamerken die gebruikmaken van natuurlijke ingrediënten.

Vegan en dierproefvrij

Sinds 2013 geldt er in de Europese Unie een verbod op het testen van producten voor persoonlijke verzorging op proefdieren, maar dat betekent (door [uitzonderingen](#)) helaas niet dat alle cosmetica dierproefvrij is. Ook worden voor veel cosmeticaproducten dierlijke ingrediënten gebruikt die daardoor niet 'vegan' zijn. Waarom is het zo belangrijk om op beide te letten? Allereerst voorkom je dat dieren worden gehouden voor het testen van nieuwe producten of voor de productie van bepaalde bestanddelen (zoals glucosamine dat vaak uit het beenberg van kippen komt). Een andere reden om niet voor dierlijke ingrediënten te kiezen is het feit dat veeteelt een flinke bijdrage levert aan de mondiale CO2-uitstoot en veel landbouwgrond in beslag neemt dat ook voor andere doeleinden kan worden gebruikt. Als je zeker wilt weten of jouw aankoop vegan én dierproefvrij is, kun je deze [lijst](#) van merken raadplegen op de website van Shop Like You Give a Damn.

Lokaal

Verder kun je de klimaatimpact van jouw aankoop verkleinen door producten te kopen die lokaal geproduceerd zijn. Minder transport en een kortere waardeketen leiden vaak tot een lagere CO₂-uitstoot. In Nederland zijn gelukkig aardig wat voortrekkers te vinden op het gebied van duurzame cosmetica, zoals **Werfzeep** uit Utrecht en **Earth Line** uit Hoorn. Veel van deze producten zijn ook te vinden in de supermarkten van **Odin** en **EkoPlaza** of in het duurzame warenhuis **Green UP** te Utrecht.

Certificering

Het kan natuurlijk geen kwaad om zelf de ingrediëntenlijst op het etiket onder de loep te nemen en te controleren of er schadelijke stoffen in het product zitten (eventueel met behulp van een **ingredient checker** op je telefoon), maar je kunt ook kijken of het product gecertificeerd is. Producten met het **Europees Ecolabel** zorgen bijvoorbeeld voor minder watervervuiling en hebben geen overbodig materiaalgebruik. Om het Kwaliteitskeurmerk van **Demeter** voor natuurlijke cosmetica te mogen dragen moeten de plantaardige ingrediënten voor minimaal 90% uit de biologisch-dynamische landbouw komen en worden er strenge eisen gesteld aan het verwerkingsproces en een transparante ingredientendeclaratie. Bedrijven die het label van **B Corporation** dragen, laten zien een positieve bijdrage te leveren voor mens en milieu. Twijfel je of er mogelijk sprake is van **greenwashing**? Kijk dan even hoe het keurmerk beoordeeld wordt via de **Keurmerkenwijzer** van Milieu Centraal.

demeter

2. Ga voor zero waste in jouw badkamer

De verpakking is meestal niet het vervuilendste onderdeel van het product (doorgaans zo'n 10% van de totale milieu-impact), maar het is vaak wel relatief makkelijk om op dit vlak milieuwinst te behalen. De cosmetica-industrie produceert jaarlijks zo'n 120 miljard verpakkingen, waarvan slechts een klein deel recyclebaar is en waarvan een nog veel kleiner deel ook daadwerkelijk gerecycled wordt. Dit systeem is natuurlijk allesbehalve duurzaam. Hieronder geven we tips waarmee je minder (of zelfs geen) verpakkingsmateriaal hoeft te gebruiken.

Afvalvrij

Het zou uiteraard het allerbeste voor het milieu zijn als er geen (cosmetisch) afval meer verwerkt hoeft te worden. Op korte termijn is dat niet haalbaar, waardoor 'zero waste' in de praktijk meestal betekent: zo min mogelijk afval. Hoe pak je dat aan? Stap 1 is jezelf de vraag stellen of je het echt nodig hebt óf dat je ook kunt **accepteren** - hoe lastig soms - dat oneffenheden er nou eenmaal bij horen. Stap 2 is om bij nieuwe aankopen te kiezen voor materialen en verpakkingen die je zo lang mogelijk kunt blijven (her)gebruiken, zoals glas of (gerecycled) metaal. Stap 3 is om zuinig met cosmeticaproducten om te gaan: je kunt bijvoorbeeld besluiten om op thuiswerkdagen geen gel of foundation te dragen. Neem een kijkje bij **ZoZero** om te zien welke wegwerpproducten jij kan vervangen voor een duurzamer alternatief; zo kun je 'afval' een tweede leven geven met de producten van UpCircle!

The logo for ZOZERO, featuring the word "ZOZERO" in a bold, black, sans-serif font. The second "O" is replaced by a stylized teal circle with a small crown-like shape on top.

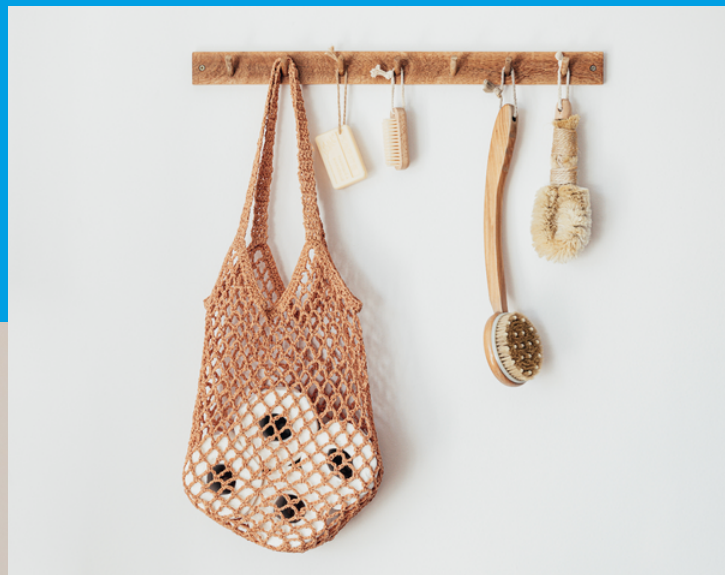
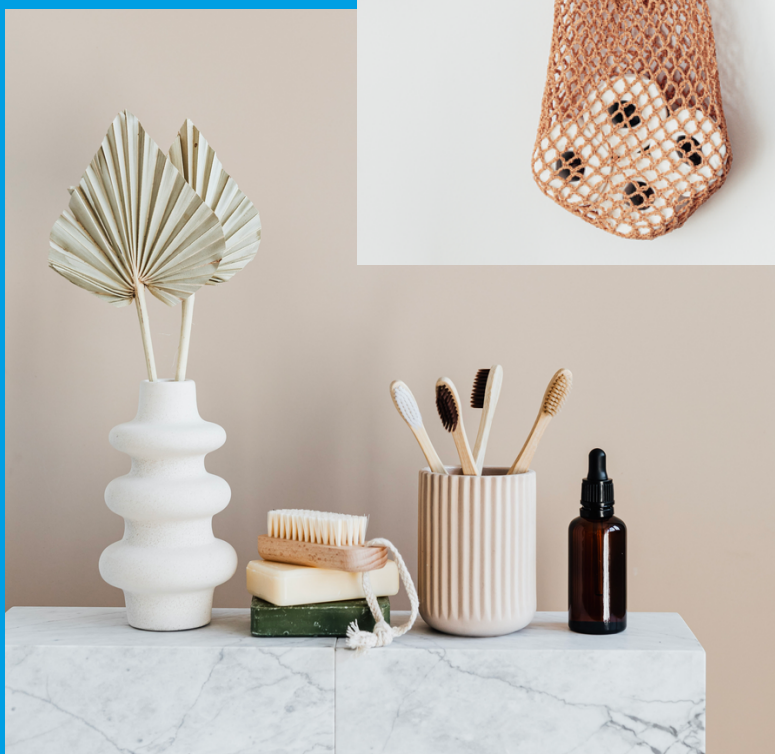
Verpakkingsvrij

Steeds meer mensen wisselen hun shampoofles in voor blok zeep - bijvoorbeeld van **Lush** - die ze bewaren in een zeepbakje. Zo zijn er nog talloze manieren om het gebruik van verpakkingen drastisch te verminderen, zoals **herbruikbare wattenschijfjes** van (biologisch) katoen, **tandpastatabletten** en een menstruatie-cup van rubber of siliconen (**let wel op** bij gebruik in combinatie met koper- of hormoonspiraal).

Plasticvrij

Aangezien 99% van alle plastic gemaakt is van fossiele grondstoffen, draagt de productie van plastic ook bij aan klimaatopwarming.[1] Daarnaast verschijnen er steeds meer alarmerende rapporten over de impact van (micro)plastic op allerlei diersoorten. In [Het Zero Waste Project](#) schrijven Jessie en Nicky Kroon over de negatieve effecten op het ecosysteem: "in één decennium is het aantal dieren dat verstrikt raakte in plastic met 40 procent gestegen." Daarnaast maken ze zich – net als veel [wetenschappers](#) – zorgen over mogelijke gevolgen van microplastics in de voedselketen. Genoeg reden om te proberen zonder (plastic) afval te leven en inmiddels staat de badkamer van Jessie en Nicky vol zerowaste-artikelen zoals [zelfgemaakte dag- en nachtcrème](#), bamboetandenborstels en een veiligheidsscheermes.

[1] Alternatieve verpakkingsmaterialen (zoals papier) doen het op dit vlak [niet altijd](#) 'beter' dan plastic. Uiteindelijk is minder of geen verpakking het beste voor het milieu.

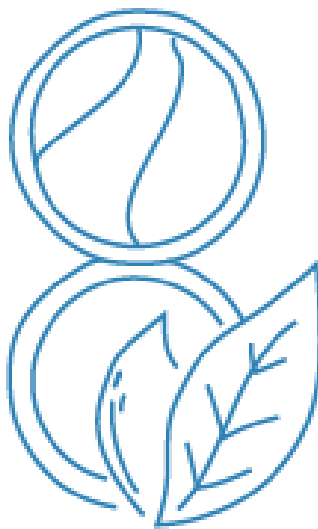
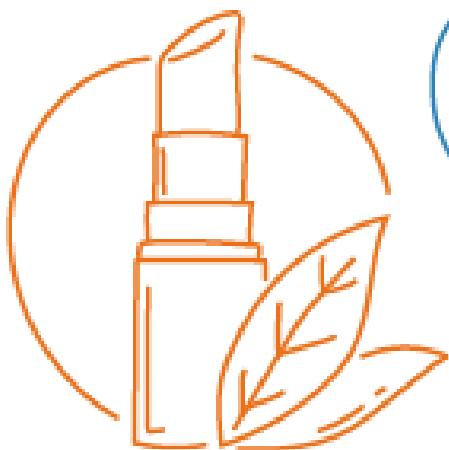

3. Interessante verhalen

Marcel Keuenhof van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) in **de Volkskrant**: "Het weglaten van onnodig verpakkingsmateriaal is altijd beter. En plastic shampoo- en douchegelflacons kunnen weliswaar prima worden gerecycled, maar ook recyclen kost behoorlijk wat energie."

Diane Slijkerman vertelt in **Trouw** over de desastreuze impact van zonnebrandcrème op koraal: "Kwetsbare koraalsoorten sterven al na een extreem korte blootstelling aan oxybenzon."

Brooke Donnelly, directeur van de Australian Packaging Covenant Organisation, in **the Guardian**: "Consumers can play a vital role in pressuring companies to do more to make their packaging sustainable."

de natuur en
milieufederaties

Servicepunt
Circulair

<https://servicepunt-circulair.nl>

servicepunt-circulair@nmu.nl